

မြန်မာဘာသာပြန်အတွက် စာတည်းဖြတ်လမ်းညွှန်

International Institute for Democracy and Electoral Assistance

မာတိကာ

၁။ နိဒါန်း	၂
၂။ Font အမျိုးအစားသတ်မှတ်ချက်	၂
၃။ International IDEA မှ ထုတ်ဝေသော စာတမ်းအမျိုးအစားများ	၂
၄။ စာလုံးပေါင်းသတ်ပုံ	၂
စာလုံးပေါင်းသတ်ပုံစစ်ရန်	၂
မှားလေ့ရှိသောစကားလုံးများ	၂
၅။ အချိန်ပြစကားလုံးများ	၃
၆။ နိုင်ငံလူမျိုး၊ အဖွဲ့အစည်းအမည်များ	၄
၇။ အဆိုအမိန့်များ နှင့် ကိုးကားအသုံးအနှုန်းများ	၄
၈။ သာသာပြန်သူများ သိရှိထားရမည့် စာသား နှင့် စာကြောင်းအဖြတ်အတောက်များ	၅
၉။ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အသုံးအနှုန်း နှင့် ဝေါဟာရများ	၆
၁၀။ ဘာသာပြန်သူများ ထပ်ဆောင်းသိရှိထားရမည့်အချက်များ	၁၁
၁၁။ တည်းဖြတ်သူများ ထပ်ဆောင်းသိရှိထားရမည့်အချက်များ	၁၁

၁။ နိဒါန်း

ဤလမ်းညွှန်စာအုပ်သည် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ မှ မြန်မာဘာသာသို့ ဘာသာပြန်ဆိုမည့်သူများ၊ သာသာပြန်စာသားများကို ပြန်လည်တည်းဖြတ်မည့်သူများ၊ စာအုပ်တည်းဖြတ်ထုတ်လုပ်ရန် တာဝန်ရှိသူများအတွက် အဓိကရည်ရွယ်ပါသည်။ ဤလမ်းညွှန်စာအုပ်တွင် ဘာသာပြန်သူ နှင့် တည်းဖြတ်သူများ သိရှိထားရမည့် အရေးအသားဆိုင်ရာ ပုံစံသတ်မှတ်ချက်များ၊ အသုံးအနှုန်းများ၊ ဝေါဟာရများကို ဖော်ပြထားပါသည်။

၂။ Font အမျိုးအစား သတ်မှတ်ချက်များ

International IDEA မှ ထုတ်ဝေထားသော စာအုပ်များကို ဘာသာပြန်ဆိုရာတွင်ဖြစ်စေ၊ စာရွက်စာတမ်းများကို မြန်မာဘာသာဖြင့် ရေးသားထုတ်ဝေရာတွင်ဖြစ်စေ၊ PowerPoint Presentation Slide များ ပြင်ဆင်ရာတွင် ဖြစ်စေ ပြည်ထောင်စုဖောင့်တစ်မျိုးတည်းကိုသာ အသုံးပြုပါ။

၃။ International IDEA မှ ထုတ်ဝေသော စာတမ်းအမျိုးအစားများ

Handbook - လက်စွဲစာအုပ်

Report - အစီရင်ခံစာ

Policy Paper - မူဝါဒစာတမ်း

Brief - စာတမ်းတို

Primer - စာတမ်း

၄။ စာလုံးပေါင်းသတ်ပုံ

(က) စာလုံးပေါင်းသတ်ပုံစစ်ရန်

မြန်မာစာရေးသားရာတွင် စာလုံးပေါင်းသတ်ပုံ မှန်ကန်တိကျမှုရှိရန် အရေးကြီးပါသည်။ အထူးသဖြင့် စာအုပ်စာတမ်းများ ထုတ်ဝေခြင်း၊ ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းများပြုလုပ်ရာတွင် စာလုံးပေါင်းသတ်ပုံမှန်ကန်ရန် အထူးဂရုစိုက်ဖို့ လိုပါသည်။ ထို့ကြောင့် စာလုံးပေါင်းမသေချာသော စကားလုံးများရှိပါက အောက်ဖော်ပြပါ သတ်ပုံကျမ်းတွင် စစ်ပြီးမှ အမှန်ကိုရေးပါ။

<https://drive.google.com/file/d/0Bwl_hA7bJaAeNGM4MDZjYmUtNTE3Yi00ZmRlLWFiZjgtMjA1NDc4MTIxMjE3/view?hl=en> (or) <<http://myanmarwords.pikay.org/2008/12/pha.html#pha44>>

(ခ) မှားလေ့ရှိသော စကားလုံးများ

International IDEA မှ မြန်မာဘာသာဖြင့်ထုတ်ဝေသော စာအုပ်စာတမ်းများတွင် အသုံးများလေ့ရှိပြီး မှားလေ့ရှိသော စကားလုံးများကို အောက်ပါအတိုင်း ကောက်နှုတ်ဖော်ပြထားပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ အောက်ပါဇယားသည် မှားလှေမှားထရှိသော စကားလုံးများကိုသာ ကောက်နှုတ်ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်ပြီး ဇယားတွင်မပါဝင်သော စကားလုံးများကို သတ်ပုံစစ်ချင်ပါက အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော သတ်ပုံကျမ်းတွင် သွားရောက်စစ်ဆေးပါ။

			
ပြဋ္ဌာန်း	ပြဋ္ဌာန်း	ပက်သက်	ပတ်သက်
ယေဘုယျ	ယေဘုယျ	အဓိပ္ပာယ်	အဓိပ္ပာယ်
ဥက္ကဋ္ဌ	ဥက္ကဋ္ဌ	ဖယ်ကျဉ်	ဖယ်ကြဉ်
ပိုဒ်မ	ပုဒ်မ	ဖယ်ဒရယ်	ဖက်ဒရယ်
တစ်သီးပုဂ္ဂလ	တသီးပုဂ္ဂလ	စိစစ်	စိစစ်
ပဋိညာဉ်	ပဋိညာဉ်	ရံပုံငွေ	ရန်ပုံငွေ
သင့်လျော်	သင့်လျော်	ပက်ဝန်းကျင်	ပတ်ဝန်းကျင်
လျော်ကန်	လျော်ကန်	တခါတရံ	တစ်ခါတစ်ရံ
ပြဿနာ	ပြဿနာ	တစ်စိတ်တဒေသ	တစ်စိတ်တစ်ဒေသ
တစ်စုံတရာ	တစ်စုံတစ်ရာ	တစ်စုံတဦး	တစ်စုံတစ်ဦး
နှောက်ယှက်	နှောင့်ယှက်	ဒေသန္တာရ	ဒေသန္တရ
သာမန်	သာမန်	ပါလီမန်	ပါလီမန်
ရလဒ်	ရလဒ်	ရုတ်သိမ်း	ရုပ်သိမ်း
တဆင့်	တစ်ဆင့်	ပျော့ပြောင်း	ပျော့ပျောင်း

၅။ အချိန်ပြစကားလုံးများ

ရက်၊ လ၊ နှစ် စသည့် အချိန်ပြစကားလုံးများ သုံးရာတွင် အောက်ပါအစီအစဉ် နှင့် အသုံးအနှုန်းအတိုင်း ရေးပါ။

ဥပမာ - ၂၀၁၉ **ခုနှစ်** ၊ စက်တင်ဘာလ ၊ ၂၃ **ရက်နေ့**

မှတ်ချက်။ ။ အထက်ပါဥပမာစာကြောင်းတွင် bold လုပ်ထားသော စကားလုံးများကို မကျန်ခဲ့ပါစေနှင့်။

၆။ နိုင်ငံ၊ လူမျိုး၊ အဖွဲ့အစည်း အမည်များ

နိုင်ငံအမည်များ၊ လူမျိုးအမည်များ၊ အဖွဲ့အစည်းအမည်များကို အသံထွက်အတိုင်း ပြန်ဆိုရေးသားပါက စာအုပ် အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး စာလုံးပေါင်း တစ်သတ်မှတ်တည်း သုံးပေးပါ။ လူပုဂ္ဂိုလ်အမည်များ၊ လူမျိုးအမည်များ၊ အဖွဲ့အစည်းအမည်များကို အသံထွက်အတိုင်း ဘာသာပြန်ဆိုရန်ခက်ခဲပါက အင်္ဂလိပ်စာလုံးအတိုင်း ပြန်ထည့်နိုင်ပါသည်။

- Acronym နှင့် အတိုကောက်စကားလုံး (abbreviations) များကို စာအုပ်တွင် ပထမဆုံးအကြိမ် အနေဖြင့် ရေးသားရာတွင် မြန်မာလို နာမည်အပြည့်အစုံပေါင်းပြီး အတိုကောက်ဖြင့်ရေးသားထားသော အင်္ဂလိပ်စာသားကိုမူ ကွင်းစကွင်းပိတ်ဖြင့်ထည့်ပါ။ ဥပမာ - အမျိုးသမီးများအား နည်းမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှု ပပျောက်ရေး သဘောတူစာချုပ် (CEDAW)။ စာအုပ်၏ နောက်ပိုင်းတွင် ထိုစကားလုံးကို ထပ်ခါတလဲလဲသုံးထားပါက အပြည့်အစုံရေးစရာမလိုတော့ပဲ အတိုကောက်စကားလုံးကို ကွင်းစကွင်းပိတ် မသုံးပဲ တိုက်ရိုက်အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

၇။ အဆိုအမိန့်များ၊ ကိုးကားအသုံးအနှုန်းများ နှင့် အထူးပြုသင်္ကေတများ

International IDEA ၏ စာအုပ်စာတမ်းများတွင် အခြားသူများ ရေးထားသည့် စာသားများ၊ စကားလုံးများ၊ အဆိုအမိန့်များကို ပြန်လည်ကိုးကားသုံးနှုန်းထားသည်များရှိပါသည်။ ထိုသို့ကိုးကားရာတွင် နှစ်ထပ်မျက်တောင် ဖွင့်ပိတ်ဖြင့် (ဥပမာ - “ ”) ဖော်ပြပါသည်။ ထိုသို့ ရေးသားထားသည့် စာကြောင်းများ၊ စကားလုံးများကို မြန်မာဘာသာဖြင့် သာသာပြန်ရေးသားရာတွင် တိတိကျကျ ပြန်လည်ထည့်ပါ။ တစ်ချို့သော စာသားများကိုမူ အထူးပြုဖော်ပြလိုခြင်းကြောင့် မျက်တောင်တစ်ထပ်ဖြင့် (ဥပမာ - ‘ ’) ဖော်ပြပါသည်။ ၎င်းကိုလည်း မြန်မာဘာသာတွင် မှန်မှန်ကန်ကန် နှင့် နေရာတိတိကျကျ ပြန်ထည့်ပါ။

တစ်ချို့သော အထူးပြုလိုသည့် စာသားများကို အစောင်း (Italic) သို့မဟုတ် အမည်း (bold) လုပ်ထားသည်များ ရှိပါသည်။ ထိုစာသားများကို မြန်မာလိုရေးသားရာတွင် မူလအတိုင်း italic သို့မဟုတ် bold ပြန်လုပ်ပေးပါ။

ကွင်းစကွင်းပိတ်ဖြင့် ဖော်ပြထားသော စာသားများကို မြန်မာဘာသာတွင် ကွင်းစကွင်းပိတ် သေချာပြန်ထည့်ပါ။ အင်္ဂလိပ်လို ကွင်းစကွင်းပိတ်ဖြင့် ရေးသားထားသော စာသားများကို မြန်မာလိုပြန်လည်ရေးသားရာတွင် စာကြောင်း ထောက်နေတက်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုကွင်းစကွင်းပိတ်ရှိ စာသားများကို စာကြောင်းနှင့်တစ်သားတည်း ဖတ်ရှုရချောမွေ့အောင် တက်နိုင်သမျှ ဘာသာပြန်စေလိုပါသည်။

In-text reference များကို ဘာသာပြန်ရန် မလိုအပ်ပါ။ မူလအတိုင်း အတိအကျ ပြန်ထည့်ပါ။ In-text reference ပါသော စာကြောင်းများ၏ အဆုံးသတ်၌ ပုဒ်မထည့်ရာတွင် မူလအတိုင်းပင် ကွင်းပိတ်၏ အဆုံး၌သာ ထည့်ပါ။ In-text reference မတိုင်ခင် ပုဒ်မ ထည့်ပါနှင့်။

ဥပမာ ။ ။

‘Economic justice and social justice are concerns of the political man, the stuff of concrete collective action, as well as debate and discussion’ (Jamshidi 2013: 42).

‘စီးပွားရေး၊ တရားမျှတမှုနှင့် လူမှုရေးတရားမျှတမှုများသည် နိုင်ငံရေးစိတ်ဝင်စားသူ လူတိုင်း စိတ်ပူပန်သည့်အရာ ဖြစ်လာပြီး၊ ခိုင်မာအားကောင်းစွာ စုပေါင်းလုပ်ဆောင်ရမည့်အရာ၊ ထို့အတူ ဆွေးနွေးငြင်းခုံ အဖြေထုတ်ရမည့် အရာ ဖြစ်လာပါသည်’ (Jamshidi 2013: 42) ။

အပိုဒ်လိုက်ယူ၍ ကိုးကားအသုံးပြုထားသော စာပိုဒ်များ၊ အဆိုအမိန့်များကို မူလအထားအသိုအတိုင်း ထားပါ။ မူလစာအုပ်တွင် စာမျက်နှာ၏ အလယ် သို့မဟုတ် ပုံမှန်စာပိုဒ်နှစ်ပိုဒ်၏ကြားတွင် သီးခြားခွဲထုတ်ကာ ရေးထားပါက ထိုအတိုင်း ပြန်ထားပါ။

ဥပမာ။ ။

ထို့ကြောင့် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားသည့်အဖွဲ့များအနေဖြင့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရန်နှင့် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုနှင့် ရန်လိုမှုများကို အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ လျော့ကျသွားအောင်ပြုလုပ်ရန်လည်း အချိန်ပိုမိုရရှိခြင်းက အကျိုးကျေးဇူးရနိုင်သည်။ သို့မဟုတ်ပါက Ludsin ပြောထားသကဲ့သို့

လုံခြုံမှုမရှိခြင်းနှင့် ပဋိပက္ခဆက်လက်ဖြစ်ပွားခြင်းသည် စစ်မက်ဖြစ်ပွားနေသည့်အုပ်စုများကြား အကွဲအပြဲ ဖြစ်စေနိုင်ပြီး အလျော့မပေးသည့်အနေအထားများကို ပိုမိုခက်ခဲစေနိုင်သည်။ ထိုအခြေအနေများ အားလုံးသည် ပဋိပက္ခကို လှုံ့ဆော်ရာရောက်မည်သာဖြစ်ပြီး ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲခြင်းနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဖော်ဆောင်ရေးရည်မှန်းချက်များကို လှိုက်စားသွားမည်ဖြစ်သည်။

Ludsin (2011: 255)

ဤသို့ဖြင့် ပဋိပက္ခအပြီး ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတည်ဆောက်ရာတွင် ရေတိုရည်မှန်းချက်နှင့် ရေရှည်ရည်မှန်းချက် များ ကြားတင်းမာမှုကို ဖြစ်ပွားစေသည်။

၈။ ဘာသာပြန်သူများ သိရှိထားရမည့် စာသား နှင့် စာကြောင်းအဖြတ်အတောက်များ

- အင်္ဂလိပ်ဘာသာမှ မြန်မာဘာသာသို့ ဘာသာပြန်ဆိုရာတွင် စာသားများကို အဖြတ်အတောက်ဖြင့် စာဖတ်သူများ နားလည်ရလွယ်ကူအောင် အတက်နိုင်ဆုံး ပြန်ဆိုရေးသားပါ။
- တစ်ချို့သော အင်္ဂလိပ်စာကြောင်းများသည် စကားစပ်အများအပြား သုံးထားသောကြောင့် ရှည်နေတက် ပါသည်။ ထိုသို့သော စာကြောင်းများကို ဘာသာပြန်ဆိုရာတွင် မြန်မာလိုဆီလျော်သောနေရာတွင် စာကြောင်းဖြတ်တောက်၍ ရေးသားပါ။ သို့သော် ထိုသို့မူလ အင်္ဂလိပ်စာကြောင်းတစ်ကြောင်းမှ နှစ်ကြောင်းခွဲလိုက်သော မြန်မာစာကြောင်းများကို တစ်ကြောင်း နှင့် တစ်ကြောင်း အချိတ်အဆက်ရှိရှိ ပြန် ရေးပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။
- စာသားများကို မူလအင်္ဂလိပ်စာသားအထားအသိုအတိုင်း ဘာသာမပြန်ပါနှင့်။ မြန်မာဘာသာစကားဖြင့် ဖတ်ရှုရာတွင် ဆီလျော်အောင်ပြန်ဆိုပါ။
- တစ်ချို့သော စာသား၊ စကားလုံးများသည် သုံးလေ့မရှိသော၊ သို့မဟုတ် ဖတ်ရထောက်နေသော စာသားများဖြစ်ပါက မြန်မာဘာသာတွင် ဆီလျော်သော စကားလုံးဖြင့် အစားထိုးကာ context အလိုက် ဘာသာပြန်ဆိုပါ။

၉။ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အသုံးအနှုန်း နှင့် ဝေါဟာရများ

International IDEA သည် ဒီမိုကရေစီ၊ ရွေးကောက်ပွဲ၊ ဖက်ဒရယ်၊ ဥပဒေရေးရာ နှင့် တရားစီရင်ရေး ရေးရာ၊ ငြိမ်းချမ်းရေး နှင့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး စာအုပ်စာတမ်းအများအပြား ထုတ်ဝေပါသည်။ ထိုစာအုပ်စာတမ်းများတွင် မြန်မာလို တိုက်ရိုက်စကားလုံးမရှိသေးသော ပညာရပ်ဆိုင်ရာ ဝေါဟာရအမြောက်အမြား ပါဝင်လေ့ရှိပါသည်။ ထိုစကားလုံးများကို ဘာသာပြန်ဆိုရာတွင် အထောက်အကူ ပြုနိုင်စေရန် International IDEA သည် ‘အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ဒီမိုကရက်တစ်ခက်ဆစ်အသုံးအနှုန်းများ (English-Myanmar Glossary of Democratic Terms)’ ကို ထုတ်ထားပါသည်။ ဘာသာပြန်ရာတွင်ဖြစ်စေ၊ တည်းဖြတ် ရာတွင်ဖြစ်စေ အဓိပ္ပါယ်မသေချာသော စကားလုံးများတွေ့ပါက ဤခက်ဆစ်စာအုပ်ကို ကြည့်ပါ။

<https://www.idea.int/sites/default/files/publications/english-myanmar-glossary-of-democratic-terms.pdf> >

International IDEA စာအုပ်များတွင် တွေ့ရလေ့ရှိသော အချို့သော ဝေါဟာရများကို ရှာရလွယ်ကူအောင် အောက်ပါအတိုင်း စာရင်းလုပ်ထားပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤစာအုပ်ထဲက နှင့် အောက်ပါစာရင်းထဲကအတိုင်း အတိအကျသုံးနှုန်းရမည်ဟု မဆိုလိုပါ။ စာကြောင်း/စာပိုဒ်၏ context ပေါ်လိုက်ကာ သင့်လျော်သလို အသုံးပြုပြန်ဆိုနိုင်ပါသည်။

အင်္ဂလိပ်	မြန်မာ	မှတ်ချက်
Absolute majority	ထက်ဝက်ကျော်ဆန္ဒမဲ	ဆန္ဒမဲပေးသူစုစုပေါင်း သို့မဟုတ် ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသူအားလုံး၏ ထက်ဝက်အရေအတွက်ထက် တစ်မဲပိုရရန် လိုအပ်ခြင်းဖြစ်သည်။
Adoption	အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းခြင်း	
Article Vs Section	ပုဒ်မ	Article နှင့် Section သည် အချို့နေရာများတွင် အဓိပ္ပါယ်တူသည်။ နိုင်ငံများ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအလိုက် အသုံးအနှုန်းမတူသော်လည်း နှစ်ခုလုံးသည် ပုဒ်မကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် တစ်ခါတစ်ရံတွင် Article ရော Section ပါ တွဲလျက်သုံးထားသည့် အခါမျိုးတွင် Section သည် အခန်းကို ဆိုလိုပါသည်။
Autonomy	လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ	
Civil Law	တရားမဥပဒေ	
Common Law	အင်္ဂလိပ်ရိုးရာဥပဒေ	
Conflict parties	ပဋိပက္ခတွင် ပါဝင်သောအဖွဲ့များ	

Constituent Assembly	တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်	
Constitution building	ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတည်ဆောက်ခြင်း	
Constitution drafting	ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲခြင်း	
Constitution Making	ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲခြင်း	
Constitutional Conventions	ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ညီလာခံ	ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကြမ်းရေးဆွဲရေးလုပ်ငန်းတာဝန် တစ်ခုတည်းအတွက်သာသီးသန့် ရွေးကောက်ခံရပြီး အခွင့်အာဏာပေးအပ်ခြင်းခံရသော ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရေးအဖွဲ့ကို ဆိုလိုသည်။
Constitutional democracy	ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနည်းကျ ဒီမိုကရေစီစနစ်	
Constitutional order	ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို လိုက်နာသည့် နိုင်ငံရေးစနစ်	
Constitutional space	ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်အတိုင်းအတာ	
Constitution-making bodies	ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရေးအဖွဲ့	
Division of power	အာဏာခွဲဝေပိုင်းခြားခြင်း	
Election expenses	ရွေးကောက်ပွဲ ကုန်ကျစရိတ်များ	ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံရစေရေး ကြိုးပမ်းမှုအတွက် မဲဆွယ် ကာလအတွင်း ကိုယ်စားလှယ်လောင်းတစ်ဦး သို့မဟုတ် နိုင်ငံရေး ပါတီ တစ်ခု၏ ကုန်ကျစရိတ်။
Electoral authority	ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိအဖွဲ့	ရွေးကောက်ပွဲလုပ်ငန်းစဉ်ကို ဆောင်ရွက်သော အဖွဲ့။
Electoral dispute resolution	ရွေးကောက်ပွဲ အငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းခြင်း	ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာအငြင်းပွားမှုများကို ဖြေရှင်းသော လုပ်ငန်းစဉ်။
Electoral gender quotas	ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ ကျား၊မ ခွဲတမ်း	
Electoral irregularity	ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ ချွတ်ချော်မှားယွင်းမှု	ရွေးကောက်ပွဲ တာဝန်ရှိသူများ၏ ရည်ရွယ်ကြံဆောင်မှုကြောင့်မ ဟုတ်ဘဲ ပေါ့လျော့မှုကြောင့် ရွေးကောက်ပွဲ ဥပဒေ နှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ချိုးဖောက်ဆန့်ကျင်ရာ ဖြစ်သော လုပ်ရပ်၊ ဥပမာ- မဲဆန္ဒရှင်သို့ တာဝန်ရှိသူမှ မဲလက်မှတ်မပေးအပ်မီ

		တရားဝင်တံဆိပ်တုံး ခတ်နှိပ်ရန် ပျက်ကွက်မှု။
Entities	သက်ဆိုင်ရာ နယ်မြေများ/အစုအဖွဲ့များ	Context ပေါ်လိုက်ကာသင့်လျော်သလို ဘာသာပြန်ဆိုနိုင်သည်။
Ex-officio	ပူးတွဲအာဏာရအရာရှိ	ဌာနတစ်ခုတွင် အလုပ်လုပ်သော အရာရှိတစ်ဦးသည် အခြားဌာနတွင်လည်း အခြားသောတာဝန်တစ်ခုကို တစ်ပြိုင်နက်ထမ်းဆောင်ခြင်းဖြစ်သည်။
First Past The Post	မဲများသူနိုင်စနစ်/ မဲများသူအကုန်ယူစနစ်/ မဲများသူအနိုင်ယူစနစ်	အများစုအသာရစေသော ရွေးကောက်ပွဲစနစ်တွင် အရိုးရှင်းဆုံးသောပုံစံဖြစ်သည်။ ယင်းပုံစံတွင် မဲဆန္ဒနယ်တစ်ခုအတွက် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးရွေးချယ်ပြီး ကိုယ်စားလှယ်ကို ဦးတည် ရွေးချယ်သည်။ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးသည် စုစုပေါင်းတရားဝင် မဲအရေအတွက်၏ တစ်ဝက်ကျော် မရရှိသည့်တိုင် အခြား ကိုယ်စား လှယ်လောင်းများထက် မဲအရေအတွက် ပိုမိုရရှိလျှင် အနိုင်ရသူ ဖြစ်သည်။
Fragile	ထိလွယ်ရှလွယ်	
Institutional design	အင်စတီကျူးရှင်းဆိုင်ရာ ဒီဇိုင်းပုံစံ	
International standard and Norms	နိုင်ငံတကာစံချိန်စံနှုန်းများနှင့်ကျင့်ဝတ် များ	
Judicial review	တရားရေးဆိုင်ရာ ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း/ရေးလုပ်ငန်းစဉ်	
Mandated Constituent Legislature	အာဏာပေးအပ်ထားသော ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြုလွှတ်တော်	ပုံမှန်ဥပဒေပြုခြင်းတာဝန်နှင့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကြမ်းရေးဆွဲခြင်း တာဝန်နှစ်ခုလုံးအတွက် ရွေးကောက်ခံရပြီး အာဏာ ပေးအပ်ခြင်းခံရသော ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရေးအဖွဲ့ကို ဆိုလိုသည်။
Minorities within minority	လူနည်းစုထဲမှ လူနည်းစု	ဥပမာ - မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူနည်းစုလူမျိုးဖြစ်သည့် ရှမ်းလူမျိုး အများစုနေထိုင်ရာ ရှမ်းပြည်နယ်တွင် နေထိုင်သော အခြားလူနည်းစုများ (ဥပမာ ပအိုဝ်း၊ မွန်၊ ကရင်) ကို ဆိုလိုသည်။

Negative peace	ပဋိပက္ခမရှိသည့် ငြိမ်းချမ်းရေး	၎င်းသည် လုံးဝငြိမ်းချမ်းနေခြင်းကို မဆိုလိုပါ။ အတိုက်အခံနှစ်ဖွဲ့အကြား - ဥပမာ အစိုးရ နှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်များအားလုံးအကြား အပစ်အခက် ရပ်ဆိုင်းခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။ သို့သော် လုံးဝငြိမ်းချမ်းရေးရနေသည်ဟုမဆိုလိုပါ။ ၎င်းတို့နှစ်ဖွဲ့အကြား အငြင်းပွားမှုရှိနိုင်သည်။ သဘောတူညီမှုရယူရန်လိုအပ်နေသေးသော အခြေအနေမျိုးဖြစ်နိုင်သည်။
Negative right	အစိုးရကို ကန့်ကွက်ထားသော အခွင့်အရေးများ	ဥပမာ - လူ့အခွင့်အရေးကို ကာကွယ်ပေးသော အခွင့်အရေးများ။
Payroll Vote	အစိုးရထောက်ခံမဲ	အစိုးရ၏လစာကိုယူထားသောသူများသည် မဲပေးသောအခါ အစိုးရကိုထောက်ခံ၍ မဲပေးခြင်းကို ဆိုလိုသည်။
Political Settlement	နိုင်ငံရေးဖြေရှင်းချက်	
Positive right	အစိုးရမှ နိုင်ငံသားများကို ဖြည့်ဆည်းပေးရမည့် အခွင့်အရေးများ	ဥပမာ - ပညာသင်ကြားခွင့်အခွင့်အရေး၊ လူမှုရေးနှင့်စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများ။
Proportional Representation	အချိုးကျကိုယ်စားပြုခြင်း	ပါတီတစ်ခုမှအနိုင်ရရှိသောနေရာအချိုးမှာ မဲစုစုပေါင်းတွင်ရရှိသော ခွဲတမ်းအလိုက် အချိုးကျကိုယ်စားပြုသည့် စည်းမျဉ်းပေါ်တွင် အခြေခံထားသည့် ရွေးကောက်ပွဲစနစ်၏ အဖွဲ့ တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ အချိုးကျ ကိုယ်စားပြုမှုစနစ်တွင် တစ်နယ်တွင်တစ်ယောက်ထက် ပိုရွေးချယ် ရသည့်ပုံစံအသုံးပြုရန်လိုအပ်ပါသည်။ အဓိကနှစ်မျိုး နှစ်စားရှိပါသည်။ စာရင်းပေးအချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ်နှင့် မဲလွှဲ ပြောင်းနိုင်သော ကိုယ်စားပြုစနစ်ဖြစ်ပါသည်။
Self-autonomy	ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်	
Self-created constituent legislature	ကိုယ်တိုင်ဖွဲ့စည်းသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြု လွှတ်တော်	ပုံမှန်ဥပဒေပြုလွှတ်တော်အဖြစ် ရွေးကောက်ခံရသည်။ သို့သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် ဖွဲ့စည်းပုံ

		အခြေခံဥပဒေကြမ်း ရေးဆွဲရေးတာဝန်ကိုယူရသည့် အဖွဲ့ကိုဆိုလိုသည်။
Self-created legislating assembly	ကိုယ်တိုင်ဖွဲ့စည်းသည့် ဥပဒေပြုညီလာခံ	ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ရေးဆွဲရန်အတွက် သီးသန့်အခွင့်အာဏာရှိသော ရွေးကောက်ခံ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရေးအဖွဲ့ ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် ဥပဒေပြုလွှတ်တော်အဖြစ် အခွင့်အာဏာရရှိသွားသော အဖွဲ့ကို ဆိုလိုသည်။
Sensitive	အကဲဆတ်သော	စာကြောင်းအပေါ်လိုက်ကာ သင့်လျော်သလိုဘာသာပြန်ဆိုနိုင်သည်။
Separation of power	အာဏာခွဲဝေခြင်း	
Sequencing	ရှေ့နောက်စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း	
Simple majority	သာမန်အများစုဆန္ဒမဲ	အရေအတွက် တိတိကျကျမသတ်မှတ်ထားပဲ ဆန္ဒမဲစုစုပေါင်းအနက် အများဆုံးရရှိရုံဖြင့် အနိုင်ရခြင်းကို ဆိုလိုသည်။
Soft law	စည်းနှောင်ခြင်းမရှိသည့် ဥပဒေ	
Sub-state constitution	တိုင်းဒေသ/ပြည်နယ်အဆင့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ	
Supermajority	သာလွန်အများစုဆန္ဒမဲ	၅၀ ရာခိုင်နှုန်းထက်ပို၍ ကျော်လွန်သော ပမာဏတစ်ခုအထိ ဆန္ဒမဲ ရရှိရန် လိုအပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဥပမာ - ၇၀ ရာခိုင်နှုန်း၊ ၇၅ ရာခိုင်နှုန်းစသဖြင့် ။
Transitional justice	အကူးအပြောင်းဆိုင်ရာ တရားမျှတရေး	

၁၀။ ဘာသာပြန်သူများ ထပ်ဆောင်းသိရှိထားရမည့်အချက်များ

- ဘာသာပြန်ပြီးသည့်အခါတွင် သာသာပြန်စာသားများကို အစအဆုံးတစ်ခေါက် ပြန်စစ်ဆေးပေးပါ။
- သာသာပြန်စာသားများသည် ဤလမ်းညွှန်စာအုပ်၏ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သောအချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိမရှိ စစ်ဆေးပါ။
- ဘာသာပြန်ရာတွင် context နှင့်အညီ မြန်မာလိုဆီလျော်အောင် အဖြတ်အတောက်နှင့်တကွ ဘာသာ ပြန်ပါ။
- မြန်မာဝေါဟာရ နယ်ပယ်တွင် အသစ်အဆန်းဖြစ်နေသော (သို့မဟုတ်) မရှိသေးသော ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အင်္ဂလိပ်စကားလုံးများကို ပြန်ဆိုရေးသားရာတွင် ကွင်းစကွင်းပိတ်ဖြင့် မူလအင်္ဂလိပ်စာသားကို ပြန်ထည့်

ပေးပါ။ ဥပမာ - ကိုယ်တိုင်ဖွဲ့စည်းသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြု လွှတ်တော် (Self-created constituent legislature)

- ဘာသာပြန်စာသားများသည် ဖတ်ရထောက်နေလား၊ ချောမွေ့လား၊ နားလည်ရလွယ်ကူလား၊ မူလစာတမ်းတွင် ဆိုလိုသည့် အဓိပ္ပါယ်ဟုတ်လား ဆိုသည့်အချက်များကို ပြန်စစ်ဆေးပြီး စာသား ပြန်ချောပါ။
- ဝေါဟာရများ၊ အသုံးအနှုန်းများ၊ စာလုံးပေါင်းသတ်ပုံများသည် consistency ရှိ၊ မရှိ စစ်ဆေးပါ။
- မူလအင်္ဂလိပ်စာတမ်းရှိ စာကြောင်းအားလုံး၊ စာပိုဒ်အားလုံးကို သာသာပြန်ဆိုထားမှု ရှိ/မရှိ ၊ စာကြောင်း မေ့ကျန်ခဲ့မှု ရှိ/မရှိ စစ်ဆေးပါ။

၁၁။ တည်းဖြတ်သူများ ထပ်ဆောင်းသိရှိထားရမည့်အချက်များ

- ဘာသာပြန်စာသားများသည် ဤလမ်းညွှန်စာအုပ်၏ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သောအချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိ/မရှိ စစ်ဆေးပါ။ အထူးသဖြင့် ဘာသာပြန်စာသားများသည် မြန်မာလိုဖတ်ရထောက်နေလား၊ စာကြောင်းများတစ်ကြောင်းနှင့်တစ်ကြောင်းအချိတ်အဆက်မိမိဘာသာပြန်ထားလား ဆိုသည့်အချက်များကို ကြည့်ပါ။ ထိုသို့ဖြစ်မနေပါက ပြန်လည်တည်းဖြတ်ပြင်ဆင်ပါ။
- မူပိုင်ခွင့်စာမျက်နှာ နှင့် နောက်ဖုံးစာမျက်နှာတွင် ပါရှိသော (ထုတ်ဝေသည့်ခုနှစ်၊ ISBN နံပါတ်၊ ရုံးလိပ်စာ၊ အီးမေးလ်၊ ဝဘ်ဆိုဒ်၊ logoi စာတမ်းအမှတ် စသည့်) အချက်အလက်များ မှန်ကန်မှု ရှိ/မရှိ စစ်ဆေးပါ။
- မာတိကာတွင် ဖော်ပြထားသော စာမျက်နှာနံပါတ်များ၊အခန်းခေါင်းစဉ်များ ကိုက်ညီမှု ရှိ/မရှိ စစ်ဆေးပါ။
- ကိုးကားစာရင်းများ၊ စာသားများတွင် ရည်ညွှန်းထားသော အွန်လိုင်းလင့်ခ်များ တိုက်ရိုက်ချိတ်ဆက်ထားမှု ရှိ/မရှိ စစ်ဆေးပါ။
- ကိုးကားစာရင်းများတွင် ပါဝင်သော ပုံစံများ (ဥပမာ - italic, single quotation, spacing) သည် မှန်ကန်မှု ရှိ/မရှိ မူရင်းအင်္ဂလိပ်စာအုပ်နှင့် တိုက်ကာ စစ်ဆေးပါ။
- International IDEA မှ ထုတ်ဝေသော စာအုပ်စာတမ်းများကို ပြန်လည်ကိုးကားသည့်အခါမျိုးတွင် ထိုကိုးကားစာအုပ်များသည် မြန်မာဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေထားပြီးသားဖြစ်ပါက စာအုပ်နာမည်များ ဘာသာပြန် ကိုက်ညီမှုရှိ၊ မရှိ စစ်ဆေးပါ။
- သာသာပြန်စာအုပ်ကို ဒီဇိုင်းလုပ်သည့်အဆင့်၌ စာပိုဒ်အထားအသို၊ အဖြတ်အတောက် နှင့် spacing အလွန်ခြားနေမှု ရှိ/မရှိ စစ်ဆေးပါ။
- Endnotes နှင့် footnotes များပါဝင်သည့် အခါမျိုးတွင် reference နံပါတ်ကို စာကြောင်းအဆုံး ပုဒ်မ၏ နောက်တွင် spacing မခြားဘဲ တိတိကျကျ ထည့်ရပါမည်။
ဥပမာ။ ။ International IDEA သည် ဘာသာပြန်ခြင်း နှင့် တည်းဖြတ်ခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်စာအုပ်ကို ထုတ်ဝေးပါသည်။¹
- Footnote number နှင့် endnote number များ မှန်/မမှန် superscript ဖြစ်/မဖြစ် စစ်ဆေးပါ။
- မူလအင်္ဂလိပ်စာတမ်းရှိ စာကြောင်းအားလုံး၊ စာပိုဒ်အားလုံးကို သာသာပြန်ဆိုထားမှု ရှိ/မရှိ ၊ စာကြောင်း မေ့ကျန်ခဲ့မှု ရှိ/မရှိ စစ်ဆေးပါ။
- နေ့စွဲများ၊ ဥပဒေပုဒ်မများ၊ အရေအတွက်များ၊ ကိုးကားစာမျက်နှာနံပါတ်များ၊ နိုင်ငံအမည်များ မူရင်းအင်္ဂလိပ်စာတမ်းနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိ၊ မရှိ စစ်ဆေးပါ။